На основу члана 32. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник Републике Србије“, број 129/07 и 83/14 - др. закон и 101/16 – др. закон, 47/18 и 111/21- др. закон), члана 40. Статута општине Босилеград („Сл. гласник града Врања“, број 03/19) и Уредбе о мерама за сузбијање и уништавање коровске биљке амброзије-Ambrosia artemislifolia L. (spp.) („Сл. гласник Републике Србије“, бр. 69/06), Скупштина општине Босилеград**,** на седници одржаној дана 14. априла 2026. године, донела је

ПРОГРАМ
СПРОВОЂЕЊА МЕРА ЗА СУЗБИЈАЊЕ И УНИШТАВАЊЕ КОРОВСКЕ БИЉКЕ АМБРОЗИЈЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ БОСИЛЕГРАД ЗА 2026. ГОДИНУ

I ЗНАЧАЈ И ЦИЉ СПРОВОЂЕЊА МЕРА ЗА СУЗБИЈАЊЕ И УНИШТАВАЊЕ КОРОВСКЕ БИЉКЕ АМБРОЗИЈА

Амброзија је род инвазивних корова, једна од најпознатијих и најопаснијих алергених биљака на свету . То је једногодишња биљка висине од 20 цм до 2 м. Веома је прилагодљива и веома брзо се шири. Амброзија цвета од почетка јула до краја октобра, а полен ове биљке се преноси врло брзо и у ваздуху се задржава више од 100 дана.

Амброзија је изузетно алергогена биљка, која проузрокује велике здравствене тешкоће особама осетљивим на полен амброзије. Она изазива тегобе код око 10% људске популације. Код људи, полен амброзије је узрочник 75% свих поленских алергија, при чему не постоји старосна граница за појаву осетљивости. Амброзија проузрокује респираторне сметње, дигестивне и уринарне сметње и бројне реакције на кожи. Ове сметње присутне су нарочито током августа и септембра месеца, када је највећа концентрација полена.

Такође, ова инвазивна коровска биљка је присутна са великим бројем јединки по јединици површине, свака биљка производи око 100 милиона зрна полена сваке године, а већ 20 до 30 зрна полена у кубном метру ваздуха може да изазове алергијску реакцију и симптоме ринитиса, синуситиса и коњунктивитиса, а на основу теренског истраживања је утврђено да се све више шири, тако да проузрокује проблеме и на пољопривредним и непољопривредним површинама.

Бројни су начини којима се може борити овог корова. Најједноставније је да се цела биљка заједно са кореном ишчупа из земље. У случају када амброзије има на већим површинама, препоручује се кошење и то пре цветања. Континуираном санацијом корова и уклањањем ове биљке са слободних градских површина спречава се јављање алергијских болести, посебно оних сугрђана који показују преосетљивост на полен амброзије.

На територији општине Босилеград се врши мониторинг појаве коровске биљке амброзије и полена и до сада није установљено присуство амброзије. То је веома значајна информација за особе алергичне на полен ове биљке, нпр. у циљу прилагођавања дневне дозе лекова или планирања активности на отвореном. Међутим, једино сузбијањем и уништавањем амброзије, може се помоћи особама које пате од алергијских болести, али и спречити друге штетне последице које она наноси на површинама пољопривредног, шумског, грађевинског и воденог земљишта.

У случају појаве коровске биљке амброзије на територији општине Босилеград,Програмом спровођења мера за сузбијање и уништавање коровске биљке амброзије за 2026. годину (у даљем тексту: Програм) утврђује се начин спровођења мера за сузбијање и уништавање коровске биљке амброзија на јавним површинама на територији општине Босилеград за 2026.годину, обим, начин

спровођења мера и постизања веће ефективности, динамика спровођења Програма, као и финансијска средства потребна за реализацију Програма.

II ОПИС И ОБИМ СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА

Општина Босилеград у случају појаве коровске биљке амброзије предузеће мере у циљу сузбијања и уништавања амброзије у току вегетационог периода, на јавним зеленим површинама применом механичких мера (кошење). Кошење се врши пре почетка фенолошке фазе цветања најмање 5 центиметара изнад земље. Уколико се не коси ниско, израста поново за 20 дана. Препорука Завода/Института за јавно здравље на територији РС је да се кошење амброзије врши минимум два пута годишње, чиме се постижу добри резултати, јер се драстично смањује број мушких цветова (самим тим и количина полена). Мере за сузбијање и уништавање амброзије се спроводе на основу теренског истраживања и откривања појаве и бројности јединки популације, процене потенцијалне угрожености територије општине и искустава из претходних година, при чему су потенцијалне локације дефинисане кроз Табелу број 1.

Површине локалитета из Табеле број 1. могу варирати у зависности од резултата мониторинга у току вегетационе сезоне, односно могу се спроводити и на другим локацијама у случају оправданих позива грађана/ки. Прво кошење, при висини биљке до 20 цм, у зависности од резултата теренског испитивања и утврђене динамике сазревања цветова, отпочеће током маја месеца 2026. године. Касније током вегетације, у зависности од временских прилика, а непосредно пре отварања цветова, отприлике до половине јула месеца текуће године, теренским испитивањем, утврдиће се потреба поновног, другог по реду кошења исте површине, односно других површина, при чему се у другом циклусу кошења може обухватити површина до максимално 58.000.00 $м^2$, тако да укупна површина која ће бити обухваћена кошењем током 2026. године износи највише 116.000,00 $м^2$.

Табела број 1. Списак локалитета за спровођење мониторинга/мера сузбијања и уништавања амброзије са проценом површина:

Р.бр.	**Локација**	**Површина у $м^2$**
1.	Село Рајчиловци:двориште цркве и школе	2.500,00
2.	Село Горња Љубата:-Двориште О.Ш.“Георги Димитров“ - двориште цркве	4.000,00
3.	Месна канцеларија Бранковци:Двориште месне канцеларије	1.000,00
4.	Село Доња Љубата: - двориште истурено одељење „Георги Димитров“, - Двориште цркве , - игралиште	3.500,00
5.	Босилеград:- кеј Добродолски поток , -поред реке (простор око Шумског газдинства, Аутобуске станице,Бензиске станице,градске пијаце)	4.500,00
6.	Босилеград-Травнате површине око О.Ш“ Г.Димитров“ и Гимназије Босилеград -простор око катастра - двориште Д.З. Босилеград	3.500.00

7.	Босилеград- обала реке Драговиштица	3.000,00
8.	Босилеград:травнате површине око стамбених зграда,Дом културе Босилеград	10.000,00
9.	Босилеград:травнате површине око спортског центра „Пескара“	22.000,00
10.	Месна канцеларија Доње Тламино:обала реке	2.000,00
11.	Село Бистар : - обала реке - двориште школе	2.000,00
	УКУПНО	**58.000,00**

Такође, обавеза је власника и корисника површина пољопривредног земљишта, грађевинског земљишта, као и запуштених површина поред путева, стаза, утрина, парлога, деградираних пашњака, запуштених паркова, искрчених места у шумама, да у току вегетационе сезоне, до почетка фенолошке фазе цветања, на наведеним површинама у случају појаве коровске биљке амброзије сузбијају и уништавају исту, применом следећих мера:
- агротехничке мере - обрада земљишта, нега усева и друго;
- механичке мере - кошење, чупање, спаљивање биљака и друго;
- хемијских мера - употреба хербицида са контактним и тоталним деловањем.

Обавезу спровођења наведених мера имају и субјекти који управљају водотоковима и каналима и површинама уз водотокове и канале, као и субјекти који одржавају површине уз јавне путеве и железничке пруге.

Због тога је, у току спровођења Програма, неопходна координација активности са надлежним инспекцијским службама, представницима месних заједница и другим надлежним субјектима, у циљу утврђивања присутности амброзије, предузимања адекватних мера у границама законским и подзаконским актима утврђених надлежности и постизања што бољих ефеката, уз пуну економску оправданост.

III ДИНАМИКА СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА

Реализација овог програма подразумева следеће фазе:
1.фаза - доношење Програма спровођења мера за сузбијање и уништавање коровске биљке амброзија на територији општине Босилеград за 2026. годину;
2. фаза - закључење уговора са ЈП „Услуга“;(у случају појаве)
3. фаза - организација, координација, спровођење мера и надзор.

Реализација Програма врши се на основу закљученог уговора о одржавању јавних зелених површина са ЈП „Услуга“ чији је оснивач општина. Уговором биће прецизирана врста , обим и цена услуге, као и друге појединости које су потребне. Реализацију Програма прати надлежна инспекција Општинске Управе општине Босилеград.

Обавеза ЈП коме је поверено спровођење мера је да у сарадњи са надлежном инспекцијом као надзорним органом врши мониторинг и контролу амброзије.

Општина Босилеград извршава своје обавезе сагласно ликвидним могућностима буџета општине у складу са Законом о буџетском систему и планираним средствима у буџету општине. Уколико у току 2026. године дође до измена планираних средстава у буџету општине Босилеград или прописа који регулишу предметну материју, а ради усаглашавања са одобреним апропријацијама, биће закључен анекс уговора са ЈП „Услуга“ коме је поверено пружање предметне услуге, у зависности од могућности реализације планираних послова.

Средства за реализацију овог програма укључују ПДВ сагласно Закону о порезу на додату вредност, у складу са јединичном ценом услуге кошења и уништавања амброзија, коју утврђује Општинско веће посебним решењем.

Плаћање за извршене услуге врши се по испостављеним рачунима, овереним од стране општинског инспектора за заштиту животне средине општине Босилеград као надзорног органа и начелника Општинске управе, као руководиоца директног буџетског корисника. Мере предвиђене Програмом се изводе у складу са Програмом и закљученим Уговором, по налогу општинског инспектора за ЗЖС као надзорног органа.

Програм се примењује од дана доношења, а објавиће се у «Службеном гласники града Врања»

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОСИЛЕГРАД
БРОЈ: 06-146/2025
У Босилеграду, 14. априла 2026. године

П Р Е Д С Е Д Н И К ,

_____